

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2017/2018**

JĘZYK POLSKI

KURATORIUM OŚWIATY
W KATOWICACH

wom
CZĘSTOCHOWA

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 10 stron (zadania 1.– 23.).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „X” **bezpośrednio na arkuszu.**
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. Instrukcje do innych typów zadań (**prawda-falsz, na dobieranie**) znajdziesz w poleceniach do nich.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.

KOD UCZNI

--	--	--

Etap: szkolny

**Czas pracy:
90 minut**

Liczba punktów możliwych do uzyskania: **60**

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: **51**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	2	2	2	1	3	1	1	4	3	5	1	2	1	2	2	2	4	2	2	1	4	3	10	
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																								

Podpisy członków komisji :

1. Przewodniczący –
2. Członek komisji sprawdzający pracę –
3. Członek komisji sprawdzający pracę –

Zadania od 1. do 10. odnoszą się do poniższego fragmentu oraz całej książki J.R.R. Tolkiena *Hobbit, czyli tam i z powrotem*.

Kiedy otworzył oczy, wątpił przez chwilę, czy je naprawdę otworzył, bo ciemność nie stała się ani trochę przejrzystsza niż wówczas, gdy miał oczy zamknięte. W pobliżu nie było nikogo. Wyobrażacie sobie chyba przerażenie Bilba! Nic nie widział, nic nie słyszał, nic nie czuł prócz twardej skały pod plecami. [...]

Bilbo rzeczywiście był, jak to się mówi, przyparty do muru. Pamiętajcie jednak, że dla Bilba to położenie nie było tak okropne, jak by się wydawało mnie albo tobie na jego miejscu. Hobbici różnią się bardzo od zwykłych ludzi, a chociaż ich norki są ładne, wesołe, czyste i przewietrzane należycie, niepodobne do lochów goblinów, hobbici są bądź co bądź bardziej niż my przyzwyczajeni do podziemi i nie tracą tak łatwo orientacji w podziemnych korytarzach [...]. Hobbici mają też ruchy nadzwyczaj zwinne, umieją się kryć doskonale, wracają bardzo szybko do siebie po upadkach i rozbiciu, posiadają w dodatku ogromny zasób wiedzy i mądrych przysłów, o których większość ludzi nigdy nie słyszała albo od dawna zapomniała. [...]

Nagle zupełnie niespodziewanie chlupnął nogą w wodę. [...] Nie wiedział, czy napotkał po prostu kałużę na dnie chodnika, czy znalazł się na brzegu podziemnego strumienia przecinającego drogę, czy też stanął nad głębokim, czarnym, podziemnym jeziorem. [...]

W głębi podziemi nad czarną wodą mieszkał stary Gollum.

J.R.R. Tolkien, *Hobbit, czyli tam i z powrotem*, Warszawa 1997, str. 57–58.

Zadanie 1. (2 p.)

Odwołując się do powyższego fragmentu i znajomości całej lektury *Hobbit, czyli tam i z powrotem*, oceń, które z poniższych zdań są prawdziwe, a które – fałszywe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – gdy jest fałszywe.

1)	Narrator przedstawia myśli i uczucia Bilba.	P	F
2)	Powyższy tekst jest fragmentem utworu epickiego.	P	F
3)	W przytoczonym tekście wypowiada się bohater książki J.R.R. Tolkiena.	P	F

Zadanie 2. (2 p.)

Zaznacz znakiem X wypowiedzenie (A. lub B.), które zawiera prawdziwą informację, a następnie uzasadnij swój wybór.

A.	Bilbo to postać fantastyczna.
B.	Bilbo to postać realistyczna.

Uzasadnienie

.....

.....

Zadanie 3. (2 p.)

Napisz, w jakim celu zastosowano w pierwszym akapicie tekstu wskazane niżej środki językowe.

Zdanie wykrzyknikowe: *Wyobrażacie sobie chyba przerażenie Bilba!*

.....

Powtórzenie: *Nic nie widział, nic nie słyszał, nic nie czuł prócz twardej skały pod plecami.*

.....

Zadanie 4. (1 p.)

W tekście wprowadzono zwroty do czytelnika, stosując czasowniki w formie

- A. drugiej osoby liczby mnogiej.
- B. pierwszej osoby liczby mnogiej.
- C. trzeciej osoby liczby pojedynczej.
- D. pierwszej osoby liczby pojedynczej.

Zadanie 5. (3 p.)

Uzupełnij punkty planu wydarzeń. Zapisz je w postaci równoważników zdań.

1. Znalezienie magicznego pierścienia.
2.
3.
4. Szukanie pierścienia przez Golluma.
5.
6. Odkrycie magicznych właściwości pierścienia.

Zadanie 6. (1 p.)

W poniższym zdaniu podkreśl wszystkie przydawki.

Bilbo do nakrycia dodał drugą filiżankę i talerzyk oraz parę ciastek z kminkiem.

Zadanie 7. (1 p.)

Przekształć poniższe zdanie, zapisując w inny sposób formę trybu przypuszczającego czasownika. Nie zmieniaj sensu wypowiedzi.

Bilbo o mały włos zapomniałby, że wszedł w posiadanie magicznego pierścienia.

.....
.....

Zadanie 8. (4 p.)

Odwołując się do całej lektury, uzupełnij poniższe zdania odpowiednimi przykładami zachowań bohatera.

Bilbo wykazał się sprytem, gdy.....

.....

Hobbit bardzo lubił jeść, dlatego

.....

W trakcie podróży Baggins nabrał pewności siebie, czego dowodzi

.....

O tym, że Bilbo nadawał się na włamywacza, świadczy

.....

Zadanie 9. (3 p.)

Czym różnią się krasnoludy z powieści Tolkiena od baśniowych krasnoludków, czyli domowych lub leśnych skrzatów? Uzasadnij swoją odpowiedź, odwołując się do treści utworu.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 10. (5 p.)

W 2017 roku obchodzimy 80. rocznicę pierwszego wydania *Hobbita*. Napisz skierowane do kolegi lub koleżanki zaproszenie na uroczyste obchody tego wydarzenia, które odbędą się w szkolnej bibliotece.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Zadania od 11. do 15. odnoszą się do wiersza J. Ratajczaka *Droga za progiem*.

Józef Ratajczak
Droga za progiem

Za progiem
tyle dróg,
żebyś wyjść i przyjść
mógł.

Tyle dróg
i drogowskazów,
abyś trafił do celu
od razu.

Ale ty
szukasz takiej drogi,
której nie ma jeszcze
za progiem.

Chcesz ją wydeptać
jutro rano,
by nam krzyknąć stamtąd:
– Dobranoc!

Nowa droga
za oknem się wije,
twoja droga
przez drogi niczyje.

J. Ratajczak, *Droga za progiem* w: „Sztuka dla Dziecka”, 1990, nr 1/2, s. 25.

Zadanie 11. (1 p.)

Co, Twoim zdaniem, oznacza tytułowa *droga za progiem*?

.....
.....
.....
.....

Zadanie 12. (2 p.)

Wypisz z trzech ostatnich zwrotek wiersza wszystkie wyrazy, które świadczą o tym, że osoba mówiąca zwraca się w tym utworze do kogoś.

.....

Zadanie 13. (1 p.)**Wskaż fragment wiersza, w którym znajduje się epitet.**

- A. *Abyś trafił do celu*
- B. *Chcesz ją wydeptać.*
- C. *Żebyś wyjść i przyjść mógł.*
- D. *Nowa droga za oknem się wije.*

Zadanie 14. (2 p.)**Wskaż dwa elementy rytmizujące wiersz.**

- 1)
- 2)

Zadanie 15. (2 p.)**Ułóż i zapisz dwa zdania związane z treścią wiersza, w których zastosujesz wskazane rzeczowniki w następujących formach gramatycznych:**

- 1) N. l.poj. rzeczownika *cel*
.....
- 2) B. l.mn. rzeczownika *drogowskaz*
.....

Zadania od 16. do 23. odnoszą się do zacytowanego poniżej fragmentu i całej lektury A. Szklarskiego *Tomek w krainie kangurów*.

Wilmowski przysłuchiwał się uważnie relacjom Tony'ego, potem notował wszystko, co dotyczyło zwierząt, które miały być zabrane do Europy. Tomek zaciekał się, w jakim celu ojciec zbiera te wiadomości. Poprosił o wyjaśnienie. Wtedy się dowiedział, że poznanie zwyczajów oraz sposobu życia różnych zwierząt konieczne jest dla stworzenia im w ogrodzie zoologicznym warunków najbardziej zbliżonych do naturalnych.

Od tej pory wędrował za Tonym jak cień. Chodził za nim na długie wycieczki rozpoznawcze, uczył się trudnej sztuki tropienia zwierząt i przy każdej okazji zasypywał go pytaniami. Tony polubił polskich łowców, ponieważ traktowali australijskich krajowców na równi z białymi ludźmi. Szczególną sympatią otaczał Tomka, od chwili gdy ten zdołał przełamać nieufność plemienia człowieka-kangura. Nie skąpił mu również wszelkich wyjaśnień, dzięki czemu chłopiec wiele się nauczył.

Po kilkunastu wypadach, w czasie których wynajdowali legowiska zwierząt, Tomek umiał już obrać właściwy kierunek, orientując się po układzie liści drzew, i rozróżniał nawet ślady niektórych zwierząt. Z każdym dniem coraz bardziej przywykał do buszu, śmiejąc się ze swoich uprzednich obaw przed zabłądzeniem.

A. Szklarski, *Tomek w krainie kangurów*, Warszawa 2016, s. 210.

Zadanie 16. (2 p.)

Nazwij cechy osobowości Tomka, które ujawniają się w zachowaniach przedstawionych we fragmentach A–C.

- A. Przy każdej okazji Tomek zasypywał Smugę pytaniami.
 B. Po kilkunastu wypadach [...] Tomek umiał już obrać właściwy kierunek, orientując się po układzie liści drzew i rozróżniał nawet ślady niektórych zwierząt.
 C. Nie ulegało [...] wątpliwości, że Tomek uratował życie swoje i Smugi.

Litery oznaczające cytaty	Nazwa cechy
A.	
B.	
C.	

Zadanie 17. (4 p.)

Uzupełnij luki wybranymi z ramki sformułowaniami tak, aby powstała wypowiedź zgodna z treścią lektury.

ludzie-emu/ludzie-koala; ludzie-woda/ludzie-ziemia; należy/nie należy;
 złożyć jakiś dar/cierpliwie czekać w pobliżu na zaproszenie

Podczas podróży po Australii Tomek dowiedział się, że kontynent zamieszkują między innymi i Poznał niektóre z ich obyczajów, dowiedział się, że dół z wodą, nad którym obozuje dane plemię, do tego plemienia, i że jeśli ktoś chce wejść do obozowiska, powinien

Zadanie 18. (2 p.)

Powieści przygodowe pozwalają czytelnikowi uczestniczyć w zapierających dech w piersi wydarzeniach. Które ze zdarzeń przedstawionych w książce *Tomek w krainie kangurów* zasługują, Twoim zdaniem, na takie określenie? Podaj dwa przykłady i uzasadnij swój wybór.

1) Wydarzenie:

Uzasadnienie:

.....

2) Wydarzenie:

Uzasadnienie:

.....

Zadanie 19. (2 p.)

Podaj dwa przykłady zachowań Tomka po wyjeździe z Warszawy, które świadczą o tym, że chłopiec pamięta o swoim ojczystym kraju.

- 1)
- 2)

Zadanie 20. (1 p.)

W którym ze zdań występuje czasownik niedokonany?

- A. Tomek poprosił ojca o wyjaśnienie.
- B. Bohater dowiedział się o zwyczajach zwierząt.
- C. Od tej pory chłopak wędrował za Tonym jak cień.
- D. Tony polubił polskich łowców za życzliwość wobec tubylców.

Zadanie 21. (4 p.)

Ułóż z każdym z podanych wyrazów po jednym zdaniu zgodnym z treścią lektury.

- 1) wyprawą.....
- 2) wyprawom.....
- 3) zawieść.....
- 4) zawieźć

Zadanie 22. (3 p.)

Uzupełnij poniższe wypowiedzenia przecinkami.

- 1) Szukaj Dingo szukaj!
- 2) A więc widzisz polowanie na kangury wymaga sprytu.
- 3) Nie znasz okolicy więc możesz stracić orientację lub natknąć się na tubylców.

BRUDNOPIS